

Hat közgazdasági könyvtár hírt ad magáról

Kézenfekvő, hogy e tematikus szám szerkesztője vessen egy pillantást azokra a legfontosabb könyvtárakra is, amelyek hazánkban könyvtári és szakirodalmi tájékoztatási szolgáltatásokat nyújtanak a közgazdaság terén működő kutatóknak, oktatóknak, gyakorlati szakembereknek. A következőkben hat könyvtár önmagáról készített vázlatával találkozunk olvasóink. Nagyon jól tudjuk, hogy közülük még a legkisebbnek is sokkal több mondani-valója lett volna, ha a terjedelemmel való gazdálkodás nem korlátozta volna őket csak a legfontosabb tudnivalók, tények és adatok rögzítésére. A rájuk általánosan jellemző színvonalas állományépítés, az igényekhez igazodó szolgáltatások, a modern technológia alkalmazása, nyitás az intézményi kereteken túl a szakmai nyilvánosság felé, az együttműködés új formáinak és tartalmainak kialakítása – mindez bizakodással töltheti el azokat, akiknek napi munkájukhoz, kutatásaikhoz, tanulmányaikhoz betevő falatként van szükségük e könyvtárak szolgáltatásaira. A szerkesztő csak annyit tehet hozzá, remélhetőleg nem szakadnak meg a biztató kezdemények, s a mai eredmények lesznek a jövő sikereinek zálogai.

A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtáráról

A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára 1948-ban alakult meg. Jogelődjének a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 1850-ben alapított könyvtára, valamint a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának könyvtára számít. 1955-ben az MTA irányítása alá tartozó Közgazdasági Dokumentációs Központot megszüntették; feladatkörének és személyzetének zömét a könyvtárhoz rendelték.

A könyvtári rendszerben elfoglalt helyét, gyűjtőkörét és feladatait tekintve országos feladatkörű, tudományos szakkönyvtár. Ebben a minőségben részt vesz a közgazdaság-tudomány terén az országos szakirodalmi feltárásban, valamint szervezi és irányítja a közgazdaság-tudományi szakirodalom országos gyűjtésében érdekelt könyvtárak együttműködését. *Közgazdasági információs központként* feltárja szakterületének szakirodalmi szükségleteit, szakirodalmi információs szolgáltatásai segítségével kielégíti a kutatók, a gazdasági szakemberek ilyen irányú igényeit, kapcsolatot tart a hasonló rendeltetésű szakkönyvtárakkal és információs intézményekkel, részt vesz a nemzetközi együttműködésben, továbbá ellátja a hazai közgazdasági információs rendszer képviselőt a külföldi és nemzetközi szervezetekben. *Egyetemi központi könyvtárként* szolgáltatásaival támogatja az oktató-, nevelő- és kutatómunkát, gondoskodik a hallgatók tanulmányaihoz szükséges irodalomról, és közreműködik a hallgatók önálló szakirodalmi forráskutatásához szükséges jártasság és készség kialakításában.

Könyvtárhasználat

A könyvtárba beiratkozhat minden, 18. életévét betöltött személy. A beiratkozás díjmentes. Kölcsönözhetnek azok, akik igazolt keresettel rendelkeznek, vagy jóállású kezeskedik értük.

A könyvtárban három olvasóterem, kutatóhelyek és a közös tanulásra igénybe vehető konzultációs tér áll az olvasók rendelkezésére. A kézikönyvek, folyó-

iratok és a könyvtári állomány egy része szabadpolcos rendszerben férhető hozzá.

A szakirodalom a következőképpen helyezkedik el a három szinten. A földszinti szabadpolcos kölcsönzőben található a leggyakrabban keresett könyvek, szakterületek szerinti elhelyezésben. Erről az anyagról betűrendes katalógus készült, szerző és cím szerint. Itt található még az újonnan beérkezett külföldi szakkönyvek is. Ugyanitt van elhelyezve a könyvtár legújabb szerzeménye, a CD-ROM berendezés, amely egy időben hét lemezt képes kezelni. Jelenleg 5 személyi számítógépet használnak a CD-ROM adatbázisokhoz (annotált bibliográfiák, statisztikák stb.).

A CD-ROM torony szomszédságában 5 terminálon lehet hozzáférni a könyvtár saját adatbázisához.

A második szinten elsősorban a hallgatók számára szükséges tananyag, kézikönyvek, a kötelező irodalom, valamint a legfontosabb magyar szakfolyóiratok bekötött kötetei találhatóak. A szabadpolcon elhelyezett kézikönyvek és szakkönyvek betűrendes katalógusa szerző és cím szerint tartalmazza a teremben található állományt.

A harmadik szinten elhelyezett állomány elsősorban az elmélyült kutatás igényeit kívánja kielégíteni. Itt található a külföldi és vezető magyar közgazdasági folyóiratok tárgyevi számai szabadpolcos elrendezésben, valamint a kutatáshoz elengedhetetlen kézikönyvek, statisztikai évkönyvek szakterületek szerint csoportosítva. A terem kézikönyvállományáról szintén katalógus készült.

A könyvtár állománya

A könyvtár jelenlegi állománya mintegy félmillió kötet, amely évente 5000 új művel gyarapodik. 1600 folyóirat-féleség 3000 példányban áll az olvasók rendelkezésére. Mint országos feladatkörű, tudományos szakkönyvtár a közgazdaság-tudomány teljes hazai és válogatott külföldi szakirodalmát gyűjti, mint egyetemi könyvtár az oktatott tárgyak kötelező és ajánlott szakirodalmát, tankönyveket, jegyzeteket, oktatási

segédleteket, megvédett doktori disszertációkat, a kutatáshoz szükséges szakirodalmat, az oktatók és kutatók publikált tudományos munkáit.

Gyűjtőkörének megfelelően a teljesség igényével gyűjti a Magyarországon megjelenő közgazdasági szakirodalmat magyar és idegen nyelven, beleértve az ún. szürke- (kutatóintézetek, főhatóságok stb. gondozásában megjelenő, könyvesbolti forgalomba nem kerülő) irodalmat is, a külföldön kiadott, magyar szerző által írt vagy magyar vonatkozású közgazdasági dokumentumokat, az egyetemi oktatók tudományos publikációit. Válogatva gyűjti az oktatási és kutatási igényeket figyelembe véve a külföldi szakirodalmat, a világgazdaságra, valamennyi ország gazdaságára, elméleti kutatásaira, közgazdászképzésére vonatkozóan a külföldi kézikönyveket, információk kiadványokat. A könyvtár gyűjtése kiterjed valamennyi dokumentumtípusra, illetve információhordozóra.

Könyvtári katalógusok

A **betűrendes katalógus** 1987-ig az 1948 után beszerzett vagy rekatalogizált könyveket, az analitikus felvételeket, a kandidátusi és akadémiai doktori értekezéseket, az 1958 előtti doktori értekezéseket, a régi közgazdasági egyetem jegyzeteit, a nem hagyományos dokumentumokat, a szépirodalmi és ismeretterjesztő műveket tartalmazza.

A könyvtár 1988-ban áttért az új bibliográfiai leírási szabványra, ezért a betűrendes katalógust lezárta, és új katalógust nyitott az ezután feldolgozott művek számára. Az új betűrendes katalógusba már a különgyűjtemények anyagát is besorolja.

Különgyűjteményi katalógusunk van az egyetem saját jegyzeteiről, más egyetemek jegyzeteiről, a mikrofilmekről és az AV-dokumentumokról. Ugyancsak különgyűjteményi katalógus a kamarai állomány betűrendes katalógusa, amely könyvtárunk egyik elődje, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara könyvtárában meglévő művek 1948-ban lezárt betűrendes katalógusa.

A **sorozati katalógus** a címben jelzettek kivül az intézmények és testületek kiadványait is tartalmazza.

A **dokumentált folyóiratcikkek indexkatalógusa** a könyvtárban feltárt cikkek címeirásait tartalmazza folyóiratok szerinti besorolásban. A katalógust 1990-ben lezártuk.

Tárgyi katalógusok

- ▶ Dewey-rendszerű szakkatalógus a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara állományából (1948-ban lezárva),
- ▶ ETO-szakkatalógus (1990-ben lezárva),
- ▶ Földrajzi szakkatalógus (1990-ben lezárva),
- ▶ Tárgyszókönyv: magyar folyóiratcikkek 1982-től (1990-ben lezárva).

Ortutayné Léczes Melinda

Bemutakozik a Kopint-Datorg könyvtára

Bevezetésképpen néhány szót a fenntartó intézményről. A Kopint-Datorg – teljes nevén Konjunktúra-, Piackutató és Informatikai Intézet – 1987-ben jött létre az 1964-ben alapított Konjunktúra- és Piackutató Intézet, valamint az 1968-ban alakult DATORG Külkereskedelmi Adatfeldolgozó és Szervező Rt. egyesülésével.

A fenntartó **tevékenységi köre**: a kereskedelemmel összefüggő világgazdasági és nemzetgazdasági alkalmazott kutatások; marketing; külgazdasági, külpiaci információk; keresleti, kínálati információk; gépi szolgáltatások (hálózattelepítés, adatrögzítés); szoftvertervezés, -fejlesztés, -adaptálás; áruk és szolgáltatások exportja, importja; irodai és számítástechnikai berendezések értékesítése; kiadói és nyomdai tevékenység; külkereskedelmi, marketing- és számítástechnikai oktatás; országos kereskedelmi szak- és könyvtári és dokumentációs tevékenység.

Az országos jellegű szakkönyvtár a Konjunktúra- és Piackutató Intézet megalakulásával egyidejűleg jött létre. Eredetileg fő gyűjtőköre – az itt folyó kutatásokhoz igazodva – a világgazdaságot, a nemzetközi kereskedelmet, a gazdasági integrációkat, Magyarország gazdaságát fogta át. Az állomány összetétele azonban az évek során módosult az

intézet tevékenységi körének változásával és az intézeten kívüli olvasók számának növekedésével. Előbb kibővült az árupiacok irodalmával, újabban pedig a számítástechnikai és kereskedelmi üzleti információkkal.

A könyvtár **állománya** mintegy 23 000 könyv és 900 kurrens periodika (havi vagy negyedéves statisztika, folyóirat, heti- és napilap), 400 kutatói jelentés, kézirat.

Az állomány nagy részét alkotják az általános és külkereskedelmi statisztikák a világ 40 országából, kiegészítve a nemzetközi szervezetek (ENSZ, FAO, GATT, ILO, OECD, Közös Piac) statisztikáival.

Kézikönyv-állományunk a szótárakon és lexikonokon kívül az utóbbi időben a fokozott vállalkozói érdeklődésre tekintettel névjegyzékekkel, vállalati jegyzékekkel, jogszabálygyűjteményekkel, adattárakkal egészült ki.

Az időszakos kiadványok túlnyomó része külföldről, 35 országból érkezik. Statisztikák (havi, negyedéves), gazdasági információs központok (pl. Business International S.A. vagy az USA Mezőgazdasági Minisztériuma stb.) kiadványai, illetve a legfontosabb külföldi napilapok, gazdasági lapok.